

روایتی از ۳۰ سال کژفهمی در اجرای قانون کار

افول ریال و سقوط آزاد مزد بگیران

نسرین هزاره مقدم

دستمزد کارگران چقدر باید زیاد شود و چگونه می‌توان فاصله‌ای را که این سال‌ها بین دستمزد و هزینه‌های زندگی به وجود آمده جبران کرد. اصولاً این فاصله عمیق، محصول چه فرایندی است؟ فرامرز توفیقی، رئیس کمیته دستمزد کانون عالی شوراها در یک برآورد کلی از مسئله، فاصله عمیق مزد-معیشت را محصول یک تصور ناصحیح از تاثیر «تورم» می‌داند.

تورم چقدر است و چگونه باید اعمال شود؟ به رغم اعتقاد بسیاری از اقتصاددانان و کارشناسان اقتصادی که معتقدند «ترخ تورم واقعی» بسیار بیشتر از تورم رسمی اعلامی است چرا که با کاستن از ضریب تاثیر اقلام تاثیرگذار در سبد معیشت، در محاسبه نرخ تورم، کوچک‌نمایی می‌کنند.

توفیقی می‌گوید: همین تورم رسمی هم هرگز صحیح منظور نشده است. اما گذشته از دست کاری اوزان تورمی و این امر که تورم واقعی و ملموس همواره بسیار جلوتر از نرخ‌های اعلامی مراجع رسمی به پیش می‌تازد، امسال تورم رسمی به هیچ وجه کم نیست. آمار رسمی از تورم بین ۵ تا ۳۳۰ درصدی کالاهای خوراکی در بهمن ماه سال جاری در مقایسه با همین ماه در سال گذشته حکایت دارد. آنچه که مرکز

آمار در رابطه تغییرات قیمت و تورم در ۲۴ گروه کالای خوراکی در بهمن امسال نسبت به بهمن ماه ۱۳۹۶ اعلام کرده، نشان می‌دهد قیمت تمامی کالاها افزایش داشته است.

بیشترین افزایش قیمت مربوط به رب گوجه فرنگی با ۲۳۱٫۱ درصد، سیب درختی زرد با ۱۲۸ درصد، گوجه فرنگی با ۱۲۷٫۹ درصد، موز با ۱۰۳٫۱ درصد و گوشت گوسفند با ۹۷٫۸ درصد افزایش است.

به اعتقاد احسان سلطانی، پژوهشگر اقتصادی، با سقوط ارزش پول ملی، ارزش دستمزدها به یک چهارم سال ۱۳۸۹ و یک سوم سال ۱۳۹۶ تنزل پیدا کرده است.

این پژوهشگر اقتصادی در محاسبات خود که در قالب جدولی ارائه شده، نشان داده است با سقوط ارزش پول ملی، حداقل دستمزد و مزایای قانونی نیروی کار از ۴۰۰ دلار در ماه در سال ۱۳۸۹، به نزدیک ۱۰۰ دلار در هفته‌های پایانی سال ۱۳۹۷ سقوط کرده است.

سلطانی معتقد است: یکی از اهدافی که دولت و متحدانش در بخش‌های شبه دولتی و شبه خصوصی و توتولیبرال‌های مستقر در بدنه دولت از افزایش نرخ ارز مدنظر دارند، کاهش ارزش حقیقی حقوق و دستمزد کارکنان و کارمندان است، چه در غیر

این صورت دستمزدها باید در سطحی متناسب با نرخ «تورم تجمعی» بالای ۱۰۰ درصدی سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ افزایش پیدا کند.

لزوم محاسبه نرخ «تورم تجمعی» که بدون تردید اگر تورم واقع شده در سال ۹۷ را به «تورم انتظار» سال ۹۸ بیفزاییم، به عددی بالاتر از صد درصد می‌رسیم، امری است که نباید به هیچ وجه از آن غافل شد و چگونگی اعمال این تورم تجمعی روی محاسبات دستمزدی یک‌مردم دیگر.

چگونگی اعمال تورم روی مزد

بدیهی ست اگر بخواهند دستمزد کارگران را واقعی کنند و روال کاهش ارزش حقیقی دستمزد را معکوس کنند، باید تورم تجمعی واقعی در سال جاری و همین طور آنچه قرار است سال بعد اتفاق بیفتد را محاسبه و روی دستمزد کارگران اعمال کنند اما چالشی که تقریباً امسال اولین بار است مطرح می‌شود، چالش «چگونگی اعمال تورم» است.

تورم در لغت به معنی افزایش نرخ کالاها و خدمات است و تحمیل تورم به زندگی کارگران یعنی کارگران باید برای خرید یک سری کالاها و خدمات مصرفی، در یک بازه معین زمانی مشخص به نسبت یک بازه زمانی مشخص دیگر، به اندازه نرخ تورم، بیشتر پول بپردازند. وقتی

توفیقی: ماهر گز در شورای عالی کار، تورم را درست معنا نکرده بودیم. ما باید تورم را روی سبد معیشت اعمال کنیم، همین کاری که امسال کردیم و گفتیم سبد معیشت ۹۸ نسبت به سبت معیشت ۹۷ حدود یک میلیون و ۸۹ هزار تومان، متورم شده است

مانده است؟! این فعال کارگری ادامه می‌دهد: این فاصله، محصول نداشتن تعریف درست از «تاثیر تورم» است. این بلایی که سر دستمزد آمده و محصول یک سال یا دو سال نیست. ما هرگز در شورای عالی کار، تورم را درست معنا نکرده بودیم. ما باید تورم را روی سبد معیشت اعمال کنیم، همین کاری که امسال کردیم و گفتیم سبد معیشت ۹۸ نسبت به سبت معیشت ۹۷ حدود یک میلیون و ۸۹ هزار تومان، متورم شده است. حالاً این مبلغ حداقلی، باید حداقل افزایش ریالی دستمزد باشد، حالاً می‌خواهد بشود ۱۰ درصد یا بشود ۱۰۰ درصد یا حتی ۲۰۰ درصد. این مبلغ باید به دستمزد ۹۷ افزوده شود تا قدرت خرید کارگران حفظ شود و شکاف سبد معیشت و دستمزد عمیق تر نشود.

به عقیده توفیقی، این کار شدنی ست. او می‌افزاید: من نمی‌گویم کل این یک میلیون و ۸۹ هزار تومان بیاید روی دستمزد، بلکه معتقدم مجموع دریاقتی کارگر در ۹۸ درصد است. ما باید یک میلیون و ۸۹ هزار تومان بیشتر باشد، حال این مبلغ را می‌توان به خود دستمزد افزود یا بخشی از آن را به مزایای دیگر مولفه‌های مزدی اضافه کرد.

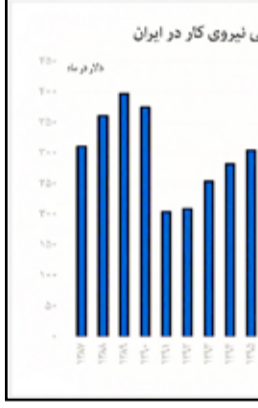
باید منتظر ماند و دید آیا دولت و کارفرمایان امسال که معاش کارگران در تنگی بسیار سختی گرفتار آمده به ضروریات و الزامات قانون تمکین خواهند کرد و آیا می‌پذیرند که اولاً تورم تجمعی واقعی را در روند تعیین افزایش دستمزد در نظر بگیرند و در ثانی این تورم را روی هزینه‌ها و مخارج زندگی کارگران با همان سبد معیشت اعمال کنند؟

قیمت داشته، این بدان معناست که تورم موجود، به این میزان (یک میلیون و ۸۹ هزار تومان) روی هزینه‌های زندگی موثر بوده، یعنی کارگران باید یک میلیون و ۸۹ هزار تومان بیشتر بابت هزینه‌های حداقلی زندگی پول بپردازند. پس معیار باید همین تورم روی سبد معاش یا هزینه‌ها باشد نه تورم روی دستمزد چرا که کارگران تورم را روی هزینه‌های زندگی خود احساس می‌کنند روی دستمزدی که سال‌هاست، ناکافی ست و بدون تردید کاستی‌های آن را کارگران با مشاغل دوم و سوم و راهکارهای جانبی دیگر جبران کرده‌اند می‌کنند.

به همین دلیل است که گروه کارگری ادعای کند تورم باید روی سبد اعمال شود و سپس قدر مطلق ریالی آن به دستمزد افزوده شود. آن وقت محاسبه شود که حداقل دستمزد یا هر سطح دستمزدی دیگر چند درصد افزایش پیدا خواهد کرد.

تورم روی مخارج یا تورم روی درآمد

فرامرز توفیقی در توضیح بیشتر این نظریه می‌گوید: از زمان تصویب قانون کار در سال ۶۹، حقوق از سبد معیشت فاصله گرفت. در این مدت، هر ساله دستمزد زیاد شده است و هر ساله در شورای عالی کار، هم کارفرمایان و هم دولت، از جدالی رونمایی می‌کنند که ثابت کنند تجمیع دستمزد از ابتدای تصویب قانون کار، فقط حدود ۵ درصد است «تورم تجمعی». این سال‌ها عقب‌ماندگی دارد. به ظاهر نمودارها و جداول کاملاً درست و منطقی ست، پس راز مسئله چیست؟ چرا به رغم این اعداد و ارقام، دستمزد هر سال بیش از سال قبل از سبد معیشت عقب

حفظ ۳۰۴ هزار فرصت شغلی تا آذرماه امسال

مدیر کل حمایت از مشاغل وزارت کار با تشریح موانع پیش روی بنگاه‌های مشکل‌دار، از حفظ و تثبیت ۳۰۴ هزار فرصت شغلی در ۹ ماهه امسال خبر داد. کریم یوری در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: تا پایان آذرماه امسال ۱۳۵۰ بنگاه اقتصادی شناسایی شدند که مشکلاتشان از طریق استان‌ها و شهرستان‌ها در حال رصد و پیگیری است. وی ادامه داد: در راستای صیانت از نیروی کار، پایداری و تولید، حفظ حیات اقتصادی بنگاه‌ها و تثبیت اشتغال که رویکرد وزارت کار است و با حمایت‌های صورت گرفته از بنگاه‌ها تا پایان آذرماه ۹۷ جمعاً ۳۰۴ هزار فرصت شغلی تثبیت شده است. مدیر کل حمایت از مشاغل و بیمه‌بیکاری وزارت کار مشکلات کارگاه‌ها را برون کارگاری و درون کارگاری دانست و گفت: بالابودن هزینه تولید، اصلاح ساختار، اختلاف بین سهامداران و بعضاً سوءمدیریت بنگاه‌ها مهمترین مشکلات درون کارگاهی است و مشکلات برون کارگاهی شامل رکود صنعت، تحریم‌ها و واردات بی‌رویه، قاچاق کالا و مطالبات از سازمان‌هاست.

نماینده سمنان:

برای افزایش حقوق کارگران مساعدت شود

نماینده سمنان در مجلس گفت: طبق قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه، افزایش حقوق‌ها باید متناسب با تورم باشد و امیدواریم در مورد کارگران نیز به لحاظ کردن همه جوانب، حداکثر مساعدت در افزایش حقوق این عزیزان مدنظر قرار گیرد. به گزارش ایسنا، احمد همتی در نطق میان دستور جلسه علنی دیروز مجلس تاکید کرد: به توجه به اینکه کشور ما یکسایز نا عادلانه‌ترین نظام‌های پرداختی را دارد. طبق قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه افزایش حقوق‌ها باید متناسب با تورم باشد و قطعاً هدف قانونگذار هم حفظ قدرت خرید مردم بوده است. با توجه به خط فقر که حداقل ۴ میلیون تومان است و تورم که حداقل ۳۰ درصد است، قطعاً اگر حقوق‌ها یک میلیون و ۲۰۰ هزار تومان افزایش یابد، قدرت خرید مردم ثابت خواهد ماند ولی مجلس تصمیم گرفت در این شرایط دشوار اقتصادی که فشار مضاعفی به طبقات کم درآمد داشته است بیشتر به این فشر توجه شود البته دولت نیز همین سیاست را دنبال کرده و امیدواریم افزایش حقوق‌ها طوری باشد که شکاف درآمدی کشور را کم کرده و مشکلات معیشتی را کاهش دهد.

خبر

رئیس کانون کارگران بازنشسته تهران:

دولت دست از سر سازمان تامین اجتماعی بردارد

رئیس کانون کارگران بازنشسته تهران گفت: اموال شستا در اختیار دولت نیست که بخواهد بر اساس اصل ۴۴ قانون اساسی، شرکت‌های زیرمجموعه آن را بفرشد.

به گزارش ایلنا، علی دهقان کیا با بیان اینکه دولت سال‌ها دست در جیب تامین اجتماعی کرده و هر کار دلش می‌خواهد با آن می‌کند، گفت: شرکت‌های بجران زده را دولت به تامین اجتماعی تحمیل کرده و اکنون بر واگذاری آنها تاکید دارد. در حالی که دولت حق ندارد برای اموال تامین اجتماعی که حق الناس است، تصمیم بگیرد.

رئیس کانون کارگران بازنشسته تهران با انتقاد از اظهارات رئیس جمهور درباره واگذاری شرکت‌های شستا گفت: این اظهارات منطقی و قانونی نبود. اصل سرمایه سازمان تامین اجتماعی متعلق به حق الناس است. سازمان تامین اجتماعی به همین دلیل اعتراض داریم که دولت چرا باید به این اندازه در امور این سازمان دخالت کند؟

دهقان کیا با تاکید بر اینکه در ساختار نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی تنها مدیریت بر عهده دولت گذاشته شده و در هیچ جای آن نیامده که اموال تامین اجتماعی متعلق به دولت باشد، گفت: اموال شستا در اختیار دولت نیست که بخواهد بر اساس اصل ۴۴ قانون اساسی، شرکت‌ها را به جایی بفرشد.

وی با اشاره به اینکه خصولتی را خود دولت‌ها درست کرده‌اند اما امروز می‌گویند نمی‌دانیم چیست، گفت: تامین اجتماعی یک سازمان کاملاً خصوصی را تبدیل به دولتی کردند و هر بلایی که دلشان می‌خواهد بیه روزگار سازمان و اموال آن آوردند. هر جا دلشان بخواهد اموال سازمان را به دیگران واگذار می‌کنند و هر جا که کم می‌آورند از جیب سازمان تامین اجتماعی می‌بخشند. این همان خصولتی است.

دهقان کیا با تاکید بر اینکه وقتی مدیریت را به دولت دادیم، بدین معنا نیست که اموال را هم به دولت داده‌ایم، گفت: دولت نمی‌تواند به وزیر کار یا مدیر عامل تامین اجتماعی تاکید کند که بنگاه‌های اقتصادی شستا باید فروخته شود. اگر وزیر کار یا مدیر عامل تامین اجتماعی اموال شستا را بفرشد، خیانت در امانت کرده‌اند و باید جرم صاحبان

آن‌ها را که ۴۲ میلیون کارگر و خانواده‌های آنها هستند، بدهند. رئیس کانون کارگران بازنشسته تهران، مشکل اصلی که باعث این همه بحران برای تامین اجتماعی شده را ساختار غلط حاکم بر این سازمان دانست و گفت: ساختار سازمان وقتی در سال ۸۳ تغییر کرد، صاحبان اصلی از میدان بیرون رانده شدند. شورای عالی تامین اجتماعی سه جانبه‌گرایی بود که ۱۱ عضو داشت که ۵ نفر نمایندگان کارگر و کارفرما و ۶ نفر نیز دولتی‌ها بودند که از وزارتخانه‌های مختلف می‌آمدند و می‌توانستیم با آنها رایزنی داشته باشیم و نظرانشان را تغییر بدهیم اما اکنون ۶ نفر را وزیر کار انتصاب می‌کند. این روند باید اصلاح شود.

وی با تاکید بر اینکه از وقتی تغییر ساختار سازمان اتفاق افتاد، زمان اجرای تصمیمات غلط نیز فرار سید، گفت: تاکید داریم ساختار سازمان باید تغییر کند تا دولت نتواند حرف خود را آنجا که غلط است، به کرسی بنشاند. دهقان کیا افزود: اگر شرکای اجتماعی در بحث مدیریت سازمان نقش داشته باشند، تصمیمات درستی گرفته خواهد شد.

وی با اشاره به مشکلات بسیار ناشی از تصمیمات غیر کارشناسی از جمله ۲۶ ماده قانونی که به سازمان تحمیل شده، گفت: اگر قرار باشد صاحبان اصلی بر مسند مدیریت تامین اجتماعی بنشینند، اولین گام این است که دولت باید بدهی خود را که از مرز ۱۸۰ هزار میلیارد تومان فراتر رفته، بدهد. دوم اینکه ۲۶ قانون تحمیلی باید لغو شود که ماهیانه ۲۵۰۰ میلیارد تومان از جیب بازنشستگان و کارگران بر می‌دارند و برای سه میلیون و ۵۰۰ هزار نفر هزینه می‌کنند.

رئیس کانون کارگران بازنشسته تهران افزود: اگر صاحبان اصلی تامین اجتماعی مدیریت داشته باشند، همه چیز را به درستی مدیریت می‌کنند و از اجرای قوانینی که نه تنها سازمان را به مرز بحران می‌کشد بلکه